

Asia: VN/13594/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Eläinlääkäriliitto kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettua lakia (1069/2021) pääosin lemmikkieläinten ja hevoseläinten tunnistamiseen liittyen. Lisäksi lakiin tehtäisiin lainsoveltamisessa havaittuihin tarpeisiin liittyviä muutoksia.

Eläinlääkäriliitto pitää hyvänä vaatimusten selkeyttämistä ja käytännössä havaittujen tarpeiden huomiointia. Tästä esimerkkinä on erillinen säännös viranomaisen mahdollisuudesta kehottaa toimijaa korjaamaan lainsäädännön noudattamista koskeva puute (27 a §). Lainkuuliaisuuden parantamiseksi tehty ehdotus seuraamusmaksun muuttamisesta kattamaan myös rekisteriin ilmoittamisen on kannatettava (36 §). Lisäksi pidämme hyvänä EU-säädösten antamien joustojen käyttöä tässä mittakaavassa. Tästä esimerkkinä on mahdollisuus Ruokavirastolle hakemuksesta valtuuttaa mikrosirun asettajaksi muu henkilö kuin eläinlääkäri, jolla on eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön edellyttämä pätevyys (12 § ja 15 §).

Ehdotuksessa lakiin tuotaisiin tarkennus lemmikkieläinten määritelmään (4 §). Tämä on kannatettavaa. Samalla kuitenkin voisi pohtia, onko lemmikkilammas (s. 10) sopiva termi kuvaamaan ei elinkeinonharjoitustarkoituksessa pidettäviä lampaita.

Erityisen kannatettavana haluamme nostaa esiin eläinlääkärien tasapuolisen kohtelun mikrosirutuksessa ja lemmikkieläinpassien myöntämisessä. Nämä ovat osoittautuneet Suomessa toimiviksi käytännöiksi ja vähentäneet eläimen omistajan hallinnollista taakkaa, kun toimet eivät ole

rajattu kunnaneläinlääkärille. Pidämme tärkeänä, että lemmikkieläinpassin voi jatkossakin myöntää vain eläinlääkäri. Lakiin voisi olla tarpeen tarkentaa, että lemmikkipassi voidaan myöntää myös ennen 22.4.2026 tunnistusmerkitylle eläimelle, kunhan merkintä on tehty silloin voimassa olleiden sääntöjen mukaisesti – huomioiden erityisesti ajan, jolloin tatuointi katsottiin riittäväksi merkintätavaksi.

Laista esitetään poistettavaksi säännökset kunnaneläinlääkärin oikeudesta tehostaa 32 ja 33 §:n nojalla antamaansa määräystä, rajoitusta tai kieltoa uhkasakolla tai teettämisuhalla. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutosta, jonka mukaan kunnaneläinlääkäri voisi jatkossa esittää asiasta virka-apupyynnön Ruokavirastolle. Nämä keinot ovat olleet tärkeitä valvontaeläinlääkäreille ja niitä on käytetty yhteistyössä aluehallintoviraston läänineläinlääkärin kanssa. Muutosta perustellaan tarkoituksenmukaisuudella, koska uhkasakon tai teettämisuhan asettaminen edellyttää sellaista oikeudellista erityisosaamista ja resursseja, joita kunnaneläinlääkäreillä ei välttämättä ole.

Suomen Eläinlääkäriliitto ei kannata uhkasakon ja teettämisuhan oikeuksien poistamista kunnaneläinlääkäreiltä, vaan kannattaa aiempaa sääntelyä, jossa oikeus on kaikilla toimivaltaisilla viranomaisilla. Nämä uhat tehostavat annettuja määräyksiä ja voivat lopulta varmistaa epäkohtien korjaamisen. Kunnissa valvontaa tekeillä eläinlääkäreillä on tarvittavaa oikeudellista erityisosaamista, ja tukiresursseja tulisi vahvistaa. Eläinlääkäriliitto katsoo, että riittävä tuki virkatehtäviin, myös oikeudellisen tuen osalta, kuuluu työnantajan järjestämisvelvollisuuteen. Ehdotammekin, että oikeus pidettäisiin ennallaan ja perusteluissa tarkennettaisiin mahdollisuutta saada tukea Ruokavirastolta. Tämä vastaisi aiempaa yhteistoimintaa aluehallintovirastojen kanssa. Mikäli toimivalta halutaan siirtää kunnaneläinlääkäreiltä virka-apupyynnön avulla Ruokavirastolle, prosessi voi hidastua merkittävästi, mikä viivästyttää myös epäkohtien korjaantumista. Toimivallan siirrossa voidaan kuitenkin nähdä hyvänä puolena prosessien kehittyminen ja valtakunnallisesti yhdenmukaiset tulkinnat.

Sikaeläinten tunnistamisen vaatimuksia esitetään kevennettäväksi luopumalla molempiin kylkiin tehtävistä lähtöpitopaikan merkintätunnuksista (11 §). Eläinlääkäriliitto ei vastusta muutosta, mutta haluaa korostaa, kuinka tärkeää on varmistaa yhden merkinnän luettavuus. Kuten nautojen korvamerkkien kohdalla, toinen merkki on varmistanut jäljitettävyyden yhden merkin pudotessa. Samoin sioilla toinen merkintä on parantanut jäljitettävyyttä. Voisi olla syytä pohtia, onko luettavuuden arvioinnin velvollisuus tuotantoketjulla ja tulisiko heidän ohjeistaa tuottajaa jo ennen kuin lainsäädännön vaatimus luettavuudesta ei täyty. Asiaan tulisi kiinnittää erityistä huomiota muutoksen tullessa voimaan.

Tietojärjestelmiin liittyvien vaatimusten lisääntyessä ja erityisesti kansallisen hevoseläinten rekisterin osalta haluamme varmistaa, että vaatimusten täyttäminen turvataan riittävillä resursseilla. Vaikka ehdotuksessa mainitaan aiemmat perusteet järjestelmän puuttumiselle ja luodaan mahdollisuus delegoida tehtävä viranomaisten ulkopuolelle, on perusteltua todeta, että tällainen aiheuttaa sekä lyhyen että pitkän aikavälin kustannuksia – kuten on huomattu koirarekisterin kohdalla. Katsoisimme, että tämä tulisi huomioida taloudellisten vaikutusten kohdalla. Jos toiminnan

katsotaan mahtuvan nykyisten määrärahojen puitteisiin, tulee muita viranomaistehtäviä tällöin vähentää.

Lopuksi haluamme vielä kiittää esitöissä tehtyä laajaa arviointia tarkastusoikeudesta pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa. Perusteluissa kuvataan hyvin viranomaisten harkintaa tarkastuksia tehdessä ja toimia valitessa suhteessa epäilyyn lainsäädännön rikkomisesta.

Kunnioittaen,

Suomen Eläinlääkäriliitto ry

Mikko Turku puheenjohtaja

Turku Mikko
Suomen Eläinlääkäriliitto